

Pehr Andersson
utredare
Tel. 0470 - 412 61

Tekniska nämnden

Yttrande över betänkandet En trygg dricksvattenförsörjning SOU 2016:32

Förslag till beslut

Tekniska nämnden beslutar att avge yttrande i enlighet med tekniska förvaltningens skrivelse daterad 2016-08-16.

Bakgrund

Regeringen tillsatte 2013 en utredning för att belysa dricksvattenförsörjningen i landet nu och i framtiden. Utredningsdirektiven klargjorde att utredningen skulle vara heltäckande och behandla hela kedjan från råvatten till tappkran.

Växjö kommun har nu fått möjlighet att avge ett yttrande över utredningen

Ärendet

Tekniska förvaltningen bedömer att utredningen är välgjord och i stort har nått sitt syfte att vara heltäckande. Den har förankrats i flera olika intressegrupper, varav branschorganisationen Svenskt Vatten är den viktigaste ur kommunens perspektiv. De flesta förslagen är bra och väl avvägda. Utredningen bör öka respekten för vårt viktigaste livsmedel hos alla inblandade och bland allmänheten.

Utredningen har bland annat behandlat:

- Klimatförändringar och klimateffekters påverkan på dricksvattnet
- Ansvariga myndigheter och deras samordning
- Dricks- och råvattenkontroll
- Skydd av vattentäkter – skyddsområden
- Krisberedskap – VAKA-gruppens fortlevnad (Stödfunktion vid störningar i dricksvattenhanteringen)
- Framtida behov av underhåll och reinvestering i ledningsnät
- Regler för material i kontakt med dricksvatten

Positiva förslag i utredningen är exempelvis:

- Kommunerna blir skyldiga att tillvarata möjligheter till samverkan, vilket speciellt för mindre kommuner är nödvändigt. Beslut om samverkan måste dock ligga kvar hos respektive kommun.
- Länsstyrelserna skall ta fram regionala vattenförsörjningsplaner
- Kommunerna blir skyldiga att ansöka om inrättande av skyddsområden för alla vattentäkter med mer än 50 anslutna och uppdatera äldre skyddsområden.
- Länsstyrelsen blir tillstånds- och tillsynsmyndighet. Idag kan man välja att låta kommunen ha den rollen, vilket blir otydligt.
- Processen för att inrätta skyddsområden blir tydligare och den sökande skall ta fram en konsekvensutredning.
- Miljöorganisationer ges möjlighet att överklaga beslut om skyddsområden, vilket bör stärka vattenfrågans ställning i förhållande till andra intressen.
- Det införs tydligare regler om råvattenkontroll
- Kontrollen av krisberedskapen förbättras och förutsättningarna för att bibehålla den så kallade VAKA-gruppen förbättras. Den består av en rad vattenexperter som dygnet runt kan ge råd vid en allvarlig störning i vattenförsörjningen.
- Kommunerna skall ta fram förnyelse- och underhållsplaner, vilket ger ökade möjligheter för långsiktiga beslut om taxeutveckling och finansiering.
- Livsmedelsverket skall ta fram tydligare regler för minimikrav på beredningsprocesser i vattenverk.
- Livsmedelsverket får i uppdrag att inrätta ett dricksvattenråd för samverkan mellan inblandade myndigheter samt att inrätta ett kunskapscenter för dricksvattenfrågor.

Det finns också en del förslag och brist på förslag som är negativa eller mindre bra i utredningen:

- Utredningen föreslår att det i § 2 i LAV (Lagen om allmän vattenförsörjning) skall införas ordet ”säkerställt” tillhandahållande av vatten. Detta sker redan idag underförstått, men om det förs in i lagen kan det leda till orimliga krav och förväntningar hos abonnenterna. Man kan möjligen tänka sig att skriva ”som planlagts

för säkerställt' tillhandahållande, vilket mer speglar vad man vill uppnå, nämligen att kommunen planerar för olika kriser.

- Naturvårdverkets generella föreskrifter om bekämpningsmedels-
hantering har nyligen tagits bort och skall ersättas med lokala
bestämmelser. Detta är olyckligt och vissa grundläggande regler för
vattenskydd bör även fortsättningsvis tas fram centralt. I dagens
kemikaliesamhälle är det orimligt att 290 kommuner skall bevaka
och reglera nyupptäckta hot som t.ex. PFAS (brandsläckningsskum).
- Utredningen avvisar önskemålen om en central föreskriftsbank. Detta
kan leda till olika rättstillämpning i olika delar av landet och mellan
olika länsstyrelsehandläggare. Det tvingar också kommunerna att
ständigt hitta på nya juridiska formuleringar och kan leda till ännu
mer schablonisering eftersom konsulterna kopierar sina olika projekt.
Det känns fel om detta skall behöva kringgå genom att Svenskt
Vatten tar fram en samling juridiskt hållbara paragrafer.
- Direktivet har förbjudit utredningen att ta upp ersättningsfrågan.
Denna är kanske det mest centrala problemet vid inrättande av ett
skyddsområde. Utredningen förlorar i trovärdighet om inte denna
fråga hanteras. Idag avstår nog många kommuner från att inrätta
skyddsområden eller gör ett svagare skydd p.g.a. osäkerheten i
ersättningsfrågan. Denna behandlas idag separat av Mark- och
miljödomstolen. En mer förutsägbar hantering vore att ge
Lantmäteriet, med sin vana av att värdera intrång, i uppdrag att vara
första instans i en sådan ersättningsprocess, som då skulle kunna
drivas parallellt med själva fastställelseprocessen så att skyddet av
vattentäkten i någon mån kan anpassas till hur intrånget värderas.

Maria Sundell Isling
Förvaltningschef

Steve Karlsson
VA-chef